

Σελίδα: 16

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

APOPA

» Ο συνολικός αριθμός των Ελλήνων επιστημόνων που βρίσκονται στο εξω-

τερικό στα μέσα του 2017 εκτιμάται σε κάτι περισσότερο από 250.000, ενώ 200.000 εκτιμάται πως έφυγαν μετά το 2010.

Το φαινόμενο δεν είναι καινούριο, είχε λάβει σημαντικές διαστάσεις ήδη από τη δεκαετία του 1990. Ο κύριος λόγος της φυγής είναι η αναντιστοιχία προσφοράς και ζήτησης εργασίας που οδηγεί σε ανεργία, υποαπασχόληση, εστεραιοσκόληση, χαμηλές αμοιβές κ.λπ. Η αναντιστοιχία αυτή δεν οφείλεται πρωταρχικά στην υπερβάλλουσα προσφορά πτυχιούχων, καθώς βρίσκμαστε κοντά στον μ.ό. της Ε.Ε. των 28 και του ΟΟΣΑ, τον οποίο ξεπεράσαμε μόλις τα τελευταία χρόνια και μόνο για τις μικρές ηλικίες (το 2016 στις ηλικίες 25-34: Ελλάδα 41%, Ε.Ε. των 28 38,2%). Οφείλεται κυρίως στην περιορισμένη ζήτηση, καθώς οι ελληνικές επιχειρήσεις δεν παράγουν σύνθετα προϊόντα ή υπηρεσίες έντασης γνώσης και τεχνολογίας που απαιτούν απασχόληση του δημιουργούμενου στην Ελλάδα εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού.

Ι. Η αντιμετώπιση του φαινομένου από την Πολιτεία

Η αντιστιγμωπία δεν μπορεί να είναι μονοσήμαντη, καθώς το ανθρώπινο δυναμικό δεν αποτελεί μια αδιαφοροποίητη κατηγορία, αλλά έχει τεράστιο εύρος: από τον νέο που δουλεύει περιστασιακά στο εστιατόριο και απασχολείται σε επείγουσα και κακά πληρωμένη εργασία, μέχρι τον καθηγητή σε φημισμένα πανεπιστήμια κ.λπ. Περαιτέρω, η ανάλυση της διεθνούς εμπειρίας από χώρες που χορήγησαν κίνητρα για την επιστροφή των επιστημόνων καταδεικνύει ότι η παροχή κινήτρων δεν είναι αποφασιστική, καθώς οι επιστήμονες επιστρέφουν μόνο όταν η χώρα εισάγει σε αναπτυξιακή τροχιά.

Επίσης, τα μέτρα πρέπει να διαφοροποιούνται ανάλογα με τον χρονικό ορίζοντα στον οποίο απευθύνονται, όπως:

α. Η πρώτη δεσμίδα μέτρων αφορά τον μεσομακροπρόθεσμο ορίζοντα. Επιδιώκεται η αλλαγή αναπτυξιακού υποδείγματος με μετατόπιση προς την «οικονομία της γνώσης» (Growth Strategy). Προϊούσης της αλλαγής υποδείγματος, θα αυξάνεται η ζήτηση για εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό και, άρα, θα μειώνεται η φωνή του.

β. Η δεύτερη δεσμίδα αφορά τα βραχυπρόθεσμα μέτρα. Πρώτον, δημι-

Πολιτικές για την αντιμετώπιση του brain drain από την Ελλάδα

 Η ανάλυση της διεθνούς εμπειρίας από χώρες που χορήγησαν κίνητρα για την επιστροφή των επιστημόνων καταδεικνύει ότι η παροχή κινήτρων δεν είναι αποφασιστική, καθώς οι επιστήμονες επιστρέφουν μόνο όταν η χώρα εισέλθει σε αναπτυξιακή τροχιά

ποιείται σε συνεργασία με το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ), είναι συμπληρωματική με τις προηγούμενες. Αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο πληροφορίας και σύνδεσης των Ελλήνων επιστημονών που ζουν σε όλο τον κόσμο. Βασικός της στόχος είναι να επιτύχει, με μοιβαίο όφελος, τη συμβολή όλων των Ελλήνων επιστημονών και επαγγελματιών στην εθνική προσπάθεια για την ανάπτυξη της χώρας στην κατεύθυνση της «κοινωνίας της γνώσης».

Η πρωτοβουλία αναγνωρίζει ότι ένα τμήμα των Ελλήνων επιστημόνων θα παραμείνει στο εξωτερικό για τα επόμενα λίγα (δύο έως τρία) χρόνια, ενώ ένα άλλο θα παραμείνει πολύ περισσότερο. Μάλιστα, ένα σημαντικό μέρος τους είναι άτομα «φτασμένα» επαγγελματικά, με δυνατότητα να επηρεάσουν τις απο-

φάσεις σημαντικών επιχειρήσεων
και οργανισμών.

Μέσω της πλατφόρμας της πρωτοβουλίας (www.knowledgebridges.gr/) παρέχονται υπηρεσίες για την επίτευξη στόχων, όπως:

● Η ενημέρωση της ελληνικής επισημοποιημένης κοινότητας σε όλο τον κόσμο για σημαντικά νέα της οικονομίας και της κοινωνίας, καθώς και για τα χρηματοδοτικά εργαλεία και τις υποτροφίες στην κατεύθυνση της ανάπτυξης επιχειρηματικότητας και ερευνητικής δραστηριότητας και η πρόσβαση σε συνεντεύξεις με Έλληνες/ίδες που μπορούν να λειτουργήσουν ως παράδειγμα.

● Η δικτύωση των Ελλήνων επιστημόνων σε όλο τον κόσμο με στόχο την επιχειρηματική και επιστημονική συνεργασία ενόσω παραμένουν στο εξωτερικό.

• Η καταγραφή, χαρτογράφηση και διαρκής παρακολούθηση της θέσης και των χαρακτηριστικών του εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού που ζει στο εξωτερικό.

Ο Έλληνας επιστήμονας που δουλεύει στο εξωτερικό μπορεί να προβεί σε πληθώρα ενεργειών στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας, όπως η ανάθεση κάποιων υπεργολαβίας σε α-τομο ή η επιχείρηση στην Ελλάδα, η συνεργασία με ελληνική επιχείρηση για να πουλήσει τα προϊόντα της στη χώρα που βρίσκεται, η συνεργασία με κάποιον ανταποασχολούμενο ή εργαζόμενο σε επιχείρηση στην Ελλάδα για να τον φέρει σε επαφή με επιχείρηση στο εξωτερικό, η δημιουργία μιας επιχείρησης στην Ελλάδα κατά μόνας ή σε συνεργασία. Μπορεί, τέλος, να λειτουργήσει σαν μέντορας / business

angel για την υποβοήθηση / καθοδήγηση της ανάπτυξης κάποιας νεοφυούς επιχείρησης στην Ελλάδα.

Οι ανωτέρω δράσεις έχουν έναν ευεργετικό αντίκτυπο στον Έλληνα τον εξωτερικό, καθώς διευρύνονται οι επαγγελματικές / οικονομικές δυνατότητες του ενώ βρίσκεται στο εξωτερικό, γίνεται η ευκαιρία να «σπείρει» γέφυρες συνεργασίας με την Ελλάδα στην προοπτική της μελλοντικής επιστροφής του και έχει την αίσθηση του «πατριωτισμού», καθώς «προσφέρει» στην πατρίδα. Τέλος, η διαμόρφωση μιας κοινότητας μπορεί να δώσει μια αίσθηση που ανήκειν, να αποκαταστήσει διαύλους επικοινωνίας με την πατρίδα.

Η πρωτοβουλία έχει δημιουργήσει πολυεπίπεδες συνεργασίες με πληθυσμούς Ελλήνων που ανήκουν σε δραστηριοποιούνται στον χώρο των επιχειρήσεων, της ακαδημαϊκής και ερευνητικής κοινότητας και των επαγγελματιών (μπανκινών, γιατρών, δικηγόρων κ.λπ.). Φιλοδοξεί να αγκαλιαστεί από την ελληνική κοινωνία και να εξελιχθεί σε εθνική πρωτοβουλία. Ήδη έχει οργανωθεί πλήθος εκδηλώσεων σε Ελλάδα και εξωτερικό με μεγάλη ανταπόκριση, ενώ ο ελληνικός και διεθνής Τύπος έχουν αναδείξει την πρωτοβουλία με ειδικές αναφορές στις δράσεις που αναπτύσσονται. Μάλιστα, η πλατφόρμα της πρωτοβουλίας αριθμεί ήδη περισσότερους από 135.000 μοναδικούς επισκέπτες από 150 χώρες.

III. Στόχος η μετάβαση από το brain drain στο brain circulation

Οι πολιτικές που προαναφέρθηκαν θα μειώσουν τη φυγή, θα οδηγήσουν στην επιστροφή κάποιων, αλλά και στην αξιοποίηση όσων παραμένουν στο εξωτερικό. Πέραν όμως όλων αυτών, η Ελλάδα μπορεί να προσελκύσει επιστήμονες από όλο τον κόσμο που θα ζουν και θα δραστηριοποιούνται επαγγελματικά εδώ, όπως σε έναν περιορισμένο βαθμό ήδη συμβαίνει.

Η Ελλάδα είναι ιδανικός τόπος για να προσελκύσει ταλέντα από όλο τον κόσμο, καθώς ένα πολύ μεγάλο μέρος του πληθυσμού γνωρίζει ξένες γλώσσες, ενώ προσφέρει ελκυστικό κλίμα και πολιτισμό και έχει υψηλή ποιότητα καθημερινής ζωής (ήλιο, τέσσερις εποχές, καλό φαγητό, νυχτερινή ζωή, ευκαιρίες για εκδρομές όλο τον χρόνο). Και όλα αυτά σε συνδυασμό με αξιολογές υποδομές (π.χ. αεροπορικές συνδέσεις, διεθνή σχολεία) και βέβαια με σχετικά χαμηλό κόστος ζωής.

* Ο Λόης Λαμπριανίδης είναι γενικός γραμματέας Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης